

RØDKILDEPARKEN, DEGNEMOSEN OG BELLAHØJPARKEN UDVIKLINGSPLAN 2018

MAJ 2018

RØDKILDEPARKEN, DEGNEMOSEN OG BELLAHØJPARKEN UDVIKLINGSPLAN 2018

MAJ 2018

Rødkildeparken, Degnemosen og Bellahøjparken
Udviklingsplan 2018
Maj 2018

Projektledelse

Projektleder: Tine Scholkmann
Center for Driftsudvikling, Teknik- og Miljøforvaltningen

Rapporten er udarbejdet af

Københavns Kommune, Teknik- og Miljøforvaltningen v.
Tine Scholkmann, Projektleder, Bynatur

Med bidrag fra medarbejdere i Teknik- og Miljøforvaltningen:

Anna Gerd Skaaning Ellerbæk, Beplantningsudvikler, Bynatur

Boris Koppel, Byrumsforvalter, Centeradministrationen
Drift Nord

Joakim Steinsvåg, Landskabsforvalter og naturmedarbejder, Vand og VVM

Kort og grafisk tilrettelæggelse

Kort og grafisk tilrettelæggelse er udarbejdet af Tine Scholkmann
Teknik- og Miljøforvaltningen

Baggrundskort: Copyright Københavns Kommune

Fotos

Tine Scholkmann, Teknik- og Miljøforvaltningen

Publikationen

Kan downloades på www.kk.dk/publikationer

Tryk

KK Printpartner

Trykt på Svanemærket papir

INDHOLD

1. INDLEDNING	6
2. HOVEDMÅL FOR PLANPERIODEN	8
2.1 Rødkildeparken - udviklingsmuligheder	9
2.2 Degnemosen - udviklingsmuligheder	9
2.3 Bellahøjparken - udviklingsmuligheder	10
3. ADMINISTRATIVE FORHOLD.....	12
3.1 Beliggenhed og afgrænsning	12
3.2 Ejerforhold	12
3.3 Kort historisk rids	13
3.4 Fredningsforhold	13
3.5 Lovgivning	13
3.6 Kommunale planer og strategier	14
3.7 Retningslinjer for arrangementer	15
3.8 Retningslinjer for udlejning og salg	15
4. ANALYSE AF OMRÅDET.....	16
4.1 Rumlighed, visuelle træk og barrierer	16
4.2 Bevægelsesmønstre og trafik	16
4.3 Kulturhistoriske spor.....	17
4.4 Interessenter og brugere	18
4.5 Funktioner og mødesteder.....	18
4.6 Vegetation	19
4.7 Biodiversitet	23
4.8 Invasive arter.....	24
5. UDVIKLINGSMULIGHEDER	26
5.1 Rødkildeparken	27
5.2 Degnemosen.....	29
5.3 Bellahøjparken.....	31
6. LITTERATUR	36
7. BILAG	38
Bilag 1-7 Kort over eksisterende forhold og udviklingsmuligheder	
Bilag 8 Handleplan for bevoksninger	

1. INDLEDNING

Denne udviklingsplan for Rødkildeparken, Degnemosen og Bellahøjparken er gældende fra maj 2018 og 5 år frem. Parkerne er fredede i henhold til Naturfredningslovens bestemmelser og med deklaration af 29.10.2009.

Udviklingsplanens formål er at sikre, at områderne forbliver parker og at opretholde og muliggøre en forbedring af deres rekreative, landskabelige og biologiske værdier. Desuden skal fredningen medvirke til at almenhedens ret til færdsel fastholdes og parkernes anvendelse til fritidsformål skal sikres.

Udviklingsplanen er et administrationsgrundlag, der fastlægger hvilke pleje- og udviklingsinitiativer, der vil være hensigtsmæssige at gennemføre for at opfylde planens vision. Et grundlæggende vilkår ved udarbejdelsen af en udviklingsplan er, at der ikke følger økonomiske midler med til realisering af de mulige udviklingstiltag. Det er derfor ikke muligt at sige, om udviklingstiltagene kan realiseres og i givet fald hvornår. Midler til realisering kan også komme fra andre end Københavns Kommune, og der kan således med kommunens tilladelse godt realiseres tiltag, der finansieres og drives af eksterne parter. Visse initiativer kan/vil desuden kræve dispensation fra fredningen eller andre tilladelser for at kunne gennemføres. Udviklingsplanen er godkendt af Teknik- og Miljøforvaltningen.

Ved parktræffet diskuteres belysning i parken.

Den primære målgruppe for udviklingsplanen er Københavns Kommunes medarbejdere, der skal anvende den som administrativt grundlag for forvaltningens arbejde. Her tænkes især på byrumsforvalterne i Byens Drift samt medarbejderne i Byliv og Københavns Kommunes fredningstilsyn i Byens Anvendelse. Den sekundære målgruppe er interessenterne, som fx lokaludvalget, foreninger, organisationer og andre, der har interesse i den nuværende og fremtidige anvendelse og udvikling af området.

Udarbejdelsen af en udviklingsplan er et samarbejde mellem interne og eksterne parter. En væsentlig samarbejdspartner og høringspart er parkbrugerrådet, som for denne plans vedkommende bestod af repræsentanter fra Danmarks Naturfredningsforening, Friluftsrådet, Dansk Ornitologisk Forening, Dansk Handicap Forbund, Børne- og Ungeorganisationernes Sammenslutning, Brønshøj-Husum Lokaludvalg, Vanløse Lokaludvalg, Bellahøj Skole, KAB-Bolig, FSB-Bolig, AKB-bolig, Grundejerforeningen Bakkehusene, Grundejerforeningen ved Bellahøj af 1913, Kultur- og Fritidsforvaltningen og Fritidscenter Brønshøj-Husum.

Der er afholdt to parkbrugerrådsmøder i forbindelse med udarbejdelsen af planen. Stor tak til parkbrugerrådet for en meget engageret indsats!

Ydermere har der været afholdt et parktræf i maj 2017, som er et offentligt møde, hvor alle kan deltage og komme med input, her deltog ca. 30 personer.

Planen er forelagt Det Grønne Råd i København i maj 2018.

Det Grønne Råds sammensætning og denne plan vil efter offentliggørelsen kunne downloades på Københavns Kommunes hjemmeside www.kk.dk.

2. HOVEDMÅL FOR PLANPERIODEN

Rødkildeparken, Degnemosen og Bellahøjparken er lokalparker for borgerne omkring parkerne, de bruges blandt andet til afslapning, spil og leg, og gennemfart. Det overordnede formål med områdets udvikling er at skabe en god balance mellem rekreativ anvendelse og bevarelse og styrkelse af områdets naturværdier. Planen skal understøtte, at man i parkerne kan få særlige naturoplevelser og opleve bynaturen med dens planter, fugle, dyr og insekter. Med en målrettet indsats kan man sikre, at parkerne både på kort og langt sigt fremstår attraktive. Samtidig skal parkerne også kunne rumme friluftsoplevelser som boldspil, leg, picnic mm.

Særligt for Rødkildeparken er, at den fine udsigt over byens skyline skal bevares. I Degnemosen er der potentiale for højt naturindhold og dette søges understøttet. Bellahøjparken er et gammelt haveanlæg, der knytter sig til gården, der i dag er restaurant med indgang fra Bellahøjvej. Udviklingen i parkerne skal tage hensyn til denne specielle historie.

Hver enkel park gennemgås herunder og alle udviklingsmuligheder findes i afsnit 2.1-2.3.

Udviklingsmulighederne i de orange bokse omhandler rekreative tiltag.

Udviklingsmulighederne i de grønne bokse omhandler tiltag for landskab og natur.

For listen af udviklingsmuligheder gælder, at:

Tiltag markeret med * kræver en vurdering af Fredningstilsynet i Københavns Kommune om hvorvidt det kræver en dispensation fra fredningen.

Tiltag markeret med ** kræver vurdering iht. naturbeskyttelsesloven § 3.

Tiltag markeret med *** kræver vurdering iht. Naturbeskyttelsesloven §17 og/eller 18

Tiltag der muligvis kræver dispensation eller tilladelse, vil skulle vurderes konkret af Byens Anvendelse, når detaljer foreligger.

2.1 Rødkildeparken - udviklingsmuligheder

REKREATIVE UDVIKLINGSMULIGHEDER - RØDKILDEPARKEN

Der kan opsættes flere bænke

Der er flotte udsigter ved bænkerne ved Bellahøjvej, med lidt ekstra beskæring og/eller omrokering af bænke kunne man få en endnu bedre udsigt

Der kan opsættes bedre skiltning med cykling forbudt

Der kan sættes skilte op med hunde i snor

Der kan opsættes grillborde ved legepladsen

UDVIKLINGSMULIGHEDER FOR LANDSKAB OG NATUR - RØDKILDEPARKEN

Soppebassinet kan nedlægges og indgå som en grøn del af parken

Bunkers ved Hulgårdsvej kan etableres som blomstereng

Beplantningen omkring legepladsen kan beskæres, dog under hensyntagen til biodiversiteten

Træerne inde i parken langs Hvidkildevej bør bevares af trafikikkerhedsmæssige årsager

Der kan fjernes grus fra området, hvor der var klatrestativ

Hækkene skal bevares

Generel udvikling og pleje af træbeplantningen langs Hvidkildevej og omkring legepladsen

I området øst for den diagonale sti kan områder udlægges til langt græs

2.2 Degnemosen - udviklingsmuligheder

REKREATIVE UDVIKLINGSMULIGHEDER - DEGNEMOSEN

Der kan sættes skilte op med hunde i snor

På hovedfærdselsåren langs vandrehjemmet kan der etableres belysning gerne med små pullerter

Der kan opsættes ny fugleplakat

Der kan opsættes bedre skiltning med cykling forbudt

UDVIKLINGSMULIGHEDER FOR LANDSKAB OG NATUR - DEGNEMOSEN

Øerne skal ikke være tilgængelige, det går ud over de ynglende fugle

Der kan indplantes nye træer, både fritstående og busketter. Snebær kan ryddes

De naturlige kilder, der løber hen over stierne, kan håndteres, så de ikke er til gene

Der kan etableres et mindre vådområde med beplantning, en omlæggelse af sti og regulering af kantsikring i Degnemosen sydende til håndtering af overfladevand**

Den nordlige ende af Degnemosen langs skelgrøften i kantzonen kan naturgenoprettes ved at fjerne kantsikringen og omlægge plejen, så området udvikles til en ellesump og pleje af engen under og mellem elletræerne med høslet**

Forbedring af vandkvaliteten i søen

2.3 Bellahøjparken - udviklingsmuligheder

REKREATIVE UDVIKLINGSMULIGHEDER - BELLAHØJPARKEN

Der kan opsættes affaldsspande til grillbakker

Friluftsscenen kan renoveres***

Den eksisterende belysning kan forbedres fx med lave pullerter***

Der kan beskæres ved indgangen til friluftsscenen og omkring lamperne på hovedstien

Indgangene mod Bellahøjvej kan gøres mere indbydende, så man byder velkommen i parken

Der kan opsættes flere bænke og særlige grillborde***

De åbne græsarealer bør forblive åbne og ikke tilplantes

Der kan sættes skilte op med hunde i snor

Der kan opsættes bedre skiltning med cykling forbudt

Der kan etableres grussti fra Bellahøj Skoles indgang i hegnet og ud til grusstien ved Fritidsinstitutionen ved Bellahøj, Skramleren.***

UDVIKLINGSMULIGHEDER FOR LANDSKAB OG NATUR - BELLAHØJPARKEN

Der kan indplantes flere træer i skellet mellem Bellahøjparken og Bellahøj Nord***

Der kan opsættes fuglekasser

Fældede træer kan blive liggende i busketter til biodiversitet og leg

Beplantningen på og omkring friluftsscenen kan renoveres***

Der kan etableres udsigtskiler i beplantningen, så Degnemosen kan ses fra Bellahøjparken

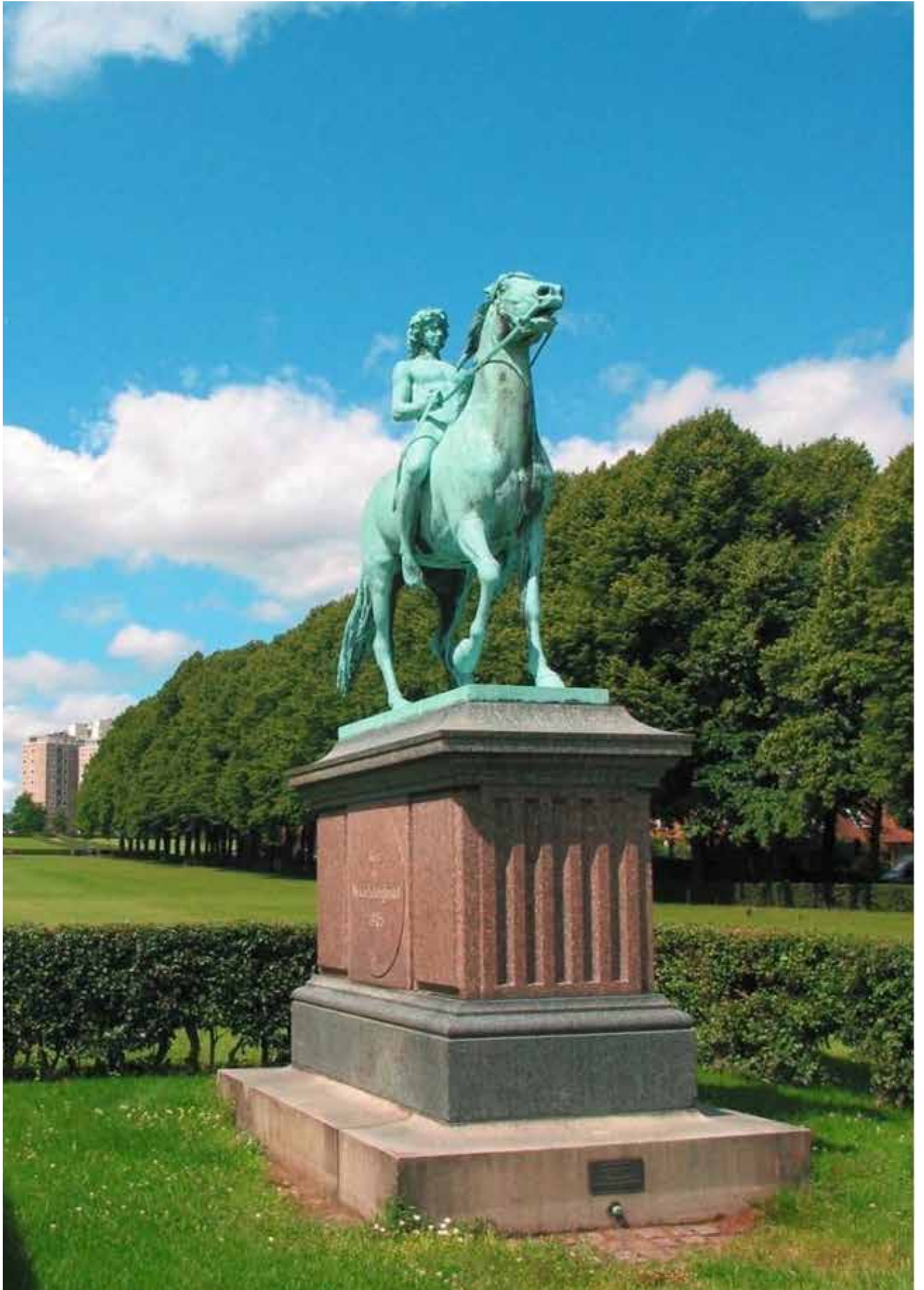
Lindealléen kan genplantes med anden træsort***

Udvalgte græsarealer kan omlægges fra brugsplæne til fæledgræs/naturgræs

Japansk pileurt skal bekæmpes

Beplantningen omkring Rosenhaven kan beskæres, så der er trygt at opholde sig samtidig med at haverummet bevares.

Japansk pileurt skal bekæmpes

3. ADMINISTRATIVE FORHOLD

3.1 Beliggenhed og afgrænsning

De tre parker ligger, som det ses af nedenstående kort, i Vanløse og Brønshøj-Husum bydele ikke langt fra Brønshøj Torv omkring Bellahøjhusene og er afgrænset af et villakvarter mod Degnemose Allé, Bellahøj Nord, Bellahøjvej, Hvidklidevej, Rødkildevej, Rødkilde Plads Hulgårdsvej, Rødkilde Skole, Bellahøj Syd og Næsbyholmvej. Bellahøjparken er 6,5 ha stort, Degnemosen er 3,3 ha heraf 1,4 ha sø og Rødkildeparken er 5,0 ha stor.

Billede 130 x 95 mm, eksempel på figurtekst.

3.2 Ejerforhold

Bellahøjparken består af matriklerne 9a, 9b og 9d (Utterslev, København) Degnemosen består af matriklerne 10, 1009 og 1461 (Utterslev, København) og 184 (Brønshøj, København). Rødkildeparken består af matriklerne 1007 og 1007f (Utterslev, København). De er alle ejet af Københavns Kommune.

3.3 Kort historisk rids

Rødkildeparken er anlagt på landbrugsjord fra to gårde og skrånere fra Bellahøj ned mod København. Rødkildeparken og Rødkildepladsen blev anlagt i 1922 i forbindelse med byggeriet af Bakkehusene der stod færdig i 1928. Anlægget er tegnet af C. Th. Sørensen og er åbne skrånende plæner med lige og skrå gangstier. Der er en bemærkelsesværdig udsigt over København fra Bellahøjvej ned over plænerne. Det samlede anlæg var oprindeligt et symmetrisk T-formet anlæg, da Rødkildeparken i starten gik helt ud til Godthåbsvej, men i 1946 inddrog kommunen den sydvestlige del af parken til skolegrund og byggede Rødkilde skole med tilhørende sportsarealer. Herefter fik anlægget sit vinkelformede udseende.

Degnemosen lå som et naturligt mosestrøg med søen i midten, da området stort set var ubebygget i starten af 1900-tallet. Da udbygningen af området var godt i gang i 1926, vedtog Borgerrepræsentationen at der skulle anlægges et parkområde omkring søen og terrænet blev reguleret og beplantet efter en plan udarbejdet af Stadsgartneren. Omkring søen blev der anlagt en grussti og området åbnet for borgerne i 1929. I 1979 anlagde man et springvand i søen for at højne vandkvaliteten og ilte vandet.

I Bellahøjparken lå tidligere et landsted ved navn Bellahøj. Jorderne der tilhørte dette, købte Københavns Kommune omkring 1900 for med tiden at udvikle det som boligområde. Man ønskede at skabe et godt og sundt boligmiljø og samtidig sikre arealer til rekreativ anvendelse i nærheden af de nye boligområder. Gården Bellahøj Have, som kommunen købte i 1925, blev i 1938 anlagt som park med et friluftsteater. 12 år senere blev dette forbedret med overskudsjord fra Bellahøjbebyggelsen, der netop var opført. I 1965 blev der anlagt en skrammellegeplads.

3.4 Fredningsforhold

De tre parker er alle omfattet af kendelsen om fredning af ti parker i Københavns Kommune af 29. oktober 2009. Fredningens overordnede formål er følgende:

- at sikre parkerne som parkområder
- at opretholde og muliggøre en forbedring af områdernes rekreative, landskabelige og biologiske værdier under hensyntagen dels til anvendelsen til fritidsformål, dels til den historiske baggrund for områdernes udformning.
- at fastholde og regulere almenhedens ret til færdsel i områderne og sikre områdernes anvendelse til fritidsformål.

Det er desuden fredningens formål at bevare Bellahøjparkens Friluftsscene, samt at bevare den vide udsigt over København fra Rødkildeparken.

Fredningen regulerer bla. arealernes anvendelse og tilstand, herunder mulighederne for at opføre bebyggelse og lave terrænændringer.

3.5 Lovgivning

3.5.1 Beskyttelseslinjer

Der er 4 gravhøje i Bellahøjparken som er beskyttet som fortidsminder i henhold til museumsloven. Der må ikke foretages tilstandsændringer på fortidsminderne. Fortidsminder kaster der udover beskyttelseslinjer af sig, jf naturbeskyttelsesloven § 18. Her gælder ligeledes et forbud mod tilstandsændringer, som skal beskytte både landskab og kulturlag i jorden. Beskyttelseslinjerne omkring højene er i 1996 fastlagt konkret af Miljøministeren. Skoven i parken er registreret som fredsskov i henhold til skovloven og er omgivet af byggelinje, der er fastlagt i 1997 af Miljøministeren, jf naturbeskyttelsesloven §

17. Her gælder forbud mod at opføre af bygninger. Store dele af Bellahøjparken er omfattet af skovbeskyttelseslinjen.

3.5.2 Naturbeskyttelsesloven § 3

Søen i Degnemosen er beskyttet af naturbeskyttelsesloven § 3. Dette indebærer et generelt forbud mod at lave tilstandsændringer.

3.5.3 Planlov

Hele området ligger inden for byzone i planloven.

3.6 Kommunale planer og strategier

3.6.1 Kommuneplan 2015

Parkerne er i Kommuneplan 2015 udpeget som et O1-område, der anvendes til sports- og fritidsanlæg, parker, herunder forlystelsesparker, legepladser, kirkegårde, naturområder, kolonihaver samt de til områderne hørende drifts- og servicefunktioner. Faciliteter og service for publikum, herunder serviceerhverv, der understøtter publikumsbenyttelsen, skal indpasses under hensyn til helheden.

Strategi for bynatur i København

Strategien blev implementeret i maj 2015. Indarbejdelse af strategien i udviklingsplanen er et led i kommunens arbejde for et grønnere København. Planens visioner er:

- At skabe mere bynatur i København
- At øge kvaliteten af bynatur i København

Begrebet 'bynatur' er i strategien en fælles betegnelse for alle levende væsner og vækster, som lever og findes i byen. Strategien opererer med de tre overordnede typer af grønne rum i byen, hvori bynaturen findes. De tre typer er 'By- og gaderum', 'Parker og kirkegårde' og 'Naturområder'. Desuden er der defineret fem kvalitetsparametre: Biodiversitet, klimatilpasning, funktionalitet, rumlighed og plejeindsats.

Plads til naturen – strategi for biologisk mangfoldighed i København

Strategiens mål er at skabe tiltag, der øger biodiversiteten i byen, der skal bidrage til at øge naturindholdet og forbedre vilkårene for vilde dyr og planter i byen.

Lokalplanlægning

Der er ingen lokalplaner for området

Københavns Kommunes Træpolitik 2016-2025

Københavns Kommune vedtog i 2016 en træpolitik med det formål at sikre en prioritering af både nye og eksisterende træer i København - dog uden at det hindrer en udvikling af byen. Principperne i træpolitikken medtænkes i planerne for beplantningsudvikling i planområdet.

Træpolitikens fem principper

Princip #1: Eksisterende træer skal som hovedregel bevares.

Princip #2: Særligt værdifulde træer i København skal udpeges og bevares

Princip #3: Der skal plantes flere træer i København

Princip #4: Der skal sikres gode vækstvilkår for både nye og eksisterende træer i København

Princip #5: Der skal sikres et varieret træartsvalg i København

Bydelsplaner

Lokaludvalget for Brønshøj-Husum er ved at udarbejde en bydelsplan, som forventes færdig i 2017, dette indbefatter Degnemosen og Bellahøjparken. Ligeledes er Vanløselokaludvalg også i gang med deres bydelsplan som dækker over Rødkildeparken. Disse planer fremgår af de respektive lokaludvalgs hjemmesider.

3.7 Retningslinjer for arrangementer

Der findes ingen retningslinjer specifikt for arrangementer i de tre parker, men generelle retningslinjer findes her: <http://www.kk.dk/arrangementer>

3.8 Retningslinjer for udlejning og salg

Der findes ingen retningslinjer specifikt for udlejning og salg i de tre parker, men generelle retningslinjer findes her: <http://www.kk.dk/arrangementer>

4. ANALYSE AF OMRÅDET

Her analyseres de tre parker indenfor de tre overordnede kategorier; landskab, rekreation og natur.

4.1 Rumlighed, visuelle træk og barrierer

Parkerne ligger i sammenhæng, men alligevel med en klar afgrænsning i form af deres meget forskellige udtryk. Rødkildeparken afskæres fra de to øvrige parker af Bellahøjvej, som er meget trafikeret.

4.1.1 Rødkildeparken

Det samlede anlæg var oprindeligt et symmetrisk T-formet anlæg, idet Rødkildeparken i starten gik helt ud til Godthåbsvej, men i 1946 inddrog kommunen den sydvestlige del af parken til skolegrund og byggede Rødkilde Skole med tilhørende sportsarealer. Anlægget er herefter vinkelformet. Anlægget er tegnet af den berømte landskabsarkitekt C. Th. Sørensen. Den er omkranset af lave bøgehække og to store lindealléer, som får parken til at fremstå med et stramt udtryk. Den store attraktion her er udsigten fra det højeste punkt fra Bellahøjvej over Københavns tage og spir, hvor man kan se helt ud til Amager. Parken indeholder ligeledes en stor legeplads i den nordlige del, der er omgivet af bevoksning. De store græsplaner fungerer som åbne rum med plads til aktiviteter. Se bilag 1.

4.1.2 Degnemosen

Søen i Degnemosen ligger midt i parken i en lavning, omkranset af stejle skrånninger og en omkringløbende sti med spredte træer. I enderne af søen er to øer med sumpet bevoksning og som har værdi for fuglelivet. I parken er der god mulighed for det lange kig ud over vandet, der prydes med springvand og åkander. De stejle skrænter mod øst fungerer som kælkebakke og til solbadning. Langs den vestlige side af parken løber en skelgrøft, som fungerer til afdræning. Se bilag 3.

4.1.3 Bellahøjparken

Bellahøjparken skæres igennem af en forbindelsessti mellem de to bebyggelser Bellahøj Nord og Bellahøj Syd. I den nordlige del af parken ligger den store friluftsscene, der er omkranset af store træer. På bagsiden af denne på skrænten er ligeledes tæt bevoksning samt et frit område, der bruges til kælkebakke, ligesom den store plæne i forlængelse også gør. Den sydøstlige del af parken er præget af mindre inddelinger, hegn og store træer giver oplevelsen af mere intime rum. Den helt sydøstlige del af parken er Rosenhaven, som inviterer til afslapning på bænke med udsigt til tilplantede bede. Se bilag 5.

4.2 Bevægelsesmønstre og trafik

For alle tre parker gælder det at cykling er forbudt, dog er vi opmærksomme på, at det alligevel foregår.

4.2.1 Rødkildeparken

Parken bliver gennemskåret af flere stier. To stier forløber fra Hulgårdsvej og til Bellahøjvej, der i den sydøstlige del af parken løber langs lindealléen og forsætter videre mod vest. Ligeledes forløber to diagonale stier fra Rødkildevej i den nordøstlige del af parken, på tværs af beplantningen omkring legepladsen og til Bellahøjvej. Alle stier bruges både af gående og cyklister.

4.2.2 Degnemosen

Det er muligt at gå hele vejen rundt om søen, og der er fra denne sti udgang til både Degnemosé Allé, Næsbyholmvej, Herbergvejen, Bellahøj Syd og Bellahøjparken. Ligeledes i denne park forefindes cykling. Om vinteren kan det være problematisk med glatte stier, fordi trykkilder af og til oversvømmer stierne i den vestlige del af parken med vand som fryser til is.

4.2.3 Bellahøjparken

Denne park gennemskæres af en flittigt benyttet trafikåre, mellem Bellahøj Syd og -Nord, som er en del af den forbindelse og pendlerrute, der strækker sig fra Frederikssundsvej og til syd for Degnemosen. Ellers har parken et veludbygget net af stier med indgange fra alle sider. Særligt i denne park opleves der kontroverser mellem gående og cyklister, da gående føler sig til fare med alle de hurtigkørende cyklister og knallerter og til tider biler.

4.3 Kulturhistoriske spor

Disse parker er i særlig grad præget af kulturhistoriske træk. Området viser tegn på at have været benyttet siden oldtiden, da der er fire bronzealdergravhøje i Bellahøjparken. Tre af højene ligger bag Restaurant Bellahøj, mens den fjerde ligger bag friluftsscenen. Ligeledes var parkerne benyttet af svenskerne, da de belejrede København, fordi der her var en god udsigt over København. Lejeren lå, hvor Bellahøjhusene ligger. Efterfølgende er gården, hvori Restaurant Bellahøj ligger, opført af en rig handelsmand som lystgård. Parken indeholder gårdens tidligere frugthave, køkkenhave og prydhave, som man i dag ser tydelige spor efter. Før 1900-tallet var området omkring Degnemosen landbrugsjord og Degnemosen er en naturlig sø, der er skabt af dødis fra sidste istid. I 1920'erne blev der anlagt kolonihaver omkring Degnemosen, men disse blev fjernet, da man anlagde Bellahøjhusene i 1950'erne.

Gravhøj i Bellahøjparken

4.4 Interessenter og brugere

For alle tre parker gælder, at de lokalparker forstået på den måde, at det er de omkringboende, der fortrinsvis bruger parken.

Parkernes brugere er primært børn og unge fra omkringliggende institutioner og beboerne fra området, som benytter dem til gåture, løbeture, hunde luftning mm. Rødkilde Skole bruger ofte Rødkildeparken i forbindelse med undervisningen ligesom Bellahøj Skole benytter Bellahøjparken. Degnemosen bruges særligt til gå- og løbeture, da turen rundt om søen er særlig velegnet til dette formål. Her findes om sommeren også en del solbadere på skrænten foran Bellahøjhusene. Legepladsen i Rødkildeparken er meget brugt af vuggestuer og børnehaver.

4.4.1 Frivillighed

Der arbejdes i øjeblikket ikke med frivillighed i parkerne, men det ville være oplagt, at beboere f.eks. kunne passe bede i Rosenhaven.

4.5 Funktioner og mødesteder

Parkerne indeholder flere funktioner og mødesteder. I Rødkildeparken er legepladsen et mødested for institutioner, der bruger den som udflugtsdestination. I den forbindelse er der bord/bænkesæt og et toilet. I Degnemosen er der ikke decideret mødesteder, dog er skrænten ned mod søen et yndet solbadningssted om sommeren. Parkens udformning med søen i midten og sti omkring, gør den oplagt til løbeture og hundeluftning.

Bellahøjparken har amfiteatret, som trækker arrangementer til flere gange om året. Fra toppen af amfiteatret løber en kælkebakke ned til en skrånende græsplæne som ligeledes benyttes som kælkebakke. Desuden indeholder parken en rosenhave, som især tiltrækker ældre borgere.

Legeplads i bevoksningen langs Hvidkildevej

Legeplads i Rødkildeparken

4.5.1 Arrangementer

Byliv oplyser, at der er en del løb i parkerne samt 2-3 friluftssarrangementer på Friluftsscenen om året.

4.5.2 Udlejning og salg

Der foregår ingen salg af mad og drikke i parkerne og heller ingen udlejning af anden art.

Friluftsscenen i Bellahøjparken

4.6 Vegetation

4.6.1 Træer, buske og krat

Bevoksningen i Bellahøjparken består af en korsformet sporebeskåret lindeallé, fritstående træer, fritvoksende hækplantning, krat og busketter med store græsarealer. Sporebeskåren betyder, at grenene er skåret tilbage til samme punkt en gang om året, så der dannes knuder for ende af grenene. Der for fremstår de som formede træer med stram facon. Der er desuden en mindre staudehave mod Bellahøjvej.

Der findes mange forskellige træarter i Bellahøjparken. Primært hjemmehørende arter som bøg, tjørn og ask, men også indslag af andre træer som kirsebærkornel og forskellige pilearter.

Der er flere af hestekastanjerne, der viser tegn på hestekastanjabakteriekræft. Disse er under opsyn, men fældes som udgangspunkt ikke med mindre, de er døende. En del af træerne i den korsformede sporebeskårne lindeallé er angrebet af svampe og fremstår med råd, huller og dårlig stand, hvor man tidligere har fyldt op med byggeskum i den tro, at det kunne hjælpe træet. Alléen er under udskiftning.

Mange af bevoksningerne fremtræder i dag med ensaldrende, modne træer i en bund af snebær. Snebærrene danner en tæt og skyggende bund, der forhindrer anden opvækst i at spire. Der mangler et mellemlag af buske og mindre træer i mange af parkens bevoksninger.

På volden bag amfiteateret er der oprindeligt plantet hanesporet tjørn, som alle har samme alder og flere er i nedbrydningsfasen. Der er opvækst af elm og ahorn i krattet. Tjørnekrattet er tidstypisk og karakteristisk for C.Th. Sørensen og er ved at springe i skov. Degnemosen har sø, moseområde, 2 mindre øer med bevoksning samt fritvoksende træer, krat, busketter og græsarealer.

Bevoksningen i Degnemosen er præget af den våde jord, så omkring søen og på de lavtliggende områder er der elletræer og pil. Krattene på de tørre skrænter, der skærmer og opdeler området, er blandet løv med mange hvidtjørn og mirabeller.

Lindealléen i Rødkildeparken, der er to rækker på hver side af græsplænen

I Rødkildeparken er den mest markante beplantning de to fuldkronede lindealléer på hver side af plænen, Rødkilde Plads. Ved legepladsen i det nordøstlige hjørne findes der en lille skov, der består af mange stedsegrønne træer som skovfyr og taks, men også avnbøg og andre løvtræer er en del af bevoksningen. På selve legepladsen er der busketter af Weichel (prunus mahaleb). Bevoksningerne her er præget af meget slid og brug, og man kan ikke forvente naturlig udvikling, så her skal tænkes på indplantning for at sikre næste trægeneration.

4.6.2 Græs og lysåbne naturtyper

I Rødkildeparken er næsten alt græs udlagt som brugsplæne, dvs. det slås 22 gange om året. Der er to undtagelser; et mindre område mellem legepladsen og træerne mod Hvidkildevvej med fælledgræs, og langs Bellahøjvej er et bælte med rabatgræs. Fælledgræs

slås 2 gange om året med opsamling. Græsset er karakteriseret ved middelhøjt til højt græs med urter, som kan udvikles til blomstereng.

Degnemosen er præget af brugsplæner omkring søen med øer af fælledgræs omkring træerne, hvilket udtrykker sig ved middelhøjt græs med urter, der minimum slås 2 gange om året. Skråningen mellem søen og Bellahøjbebyggelsen er ligeledes karakteriseret af fælledgræs, med en større lomme af brugsplæne, som bruges til solbadning og kækning. Ligeledes er der fælledgræs langs skelgrøften. Ud for den sydlige ende af søen, ved kildefremspring, er der vinteren 17/18 anlagt en lille dam til opsamling af vand fra kilden. Der vil blive indplantet sumpplanter som star og brudelys.

De to plæner bag restauranten i Bellahøjparken er fælledgræs, og den store plæne på skråningen mod skelgrøften og de to plæner omkring den korsformede sporeskårne lindeallé, med øer af fælledgræs under trækroner og på gravhøje, er brugsplæne. Siddepladserne i friluftsscenen plejes som brugsplæne og er derfor særlig driftstung.

4.6.3 Blomster og tagrør

I Rødkildeparken er der et mindre område med fælledgræs mellem legepladsen og træerne ud mod Hvidkildevvej, hvor der er observeret kællingetand, røllike, hvid okseøje og kodriver.

I Degnemosen er der observeret almindelige arter som burrenerre, febernellikerod, løgkarse, almindelig hyld, hvidkløver, skvalderkål, stor nælde, tusindfryd, gul åkande, erantis. Tagrør findes i den sydlige ende af søen.

Blomstereng i Rødkildeparken

Søen i Degnemosen

I Bellahøjparken ses skvalderkål, stor nælde, ramsløg, erantis, lodden dueurt, anemone, guldstjerne, mælkebøtte, markfrytle og bellis.

4.6.4 Søer, vandløb og vådområder

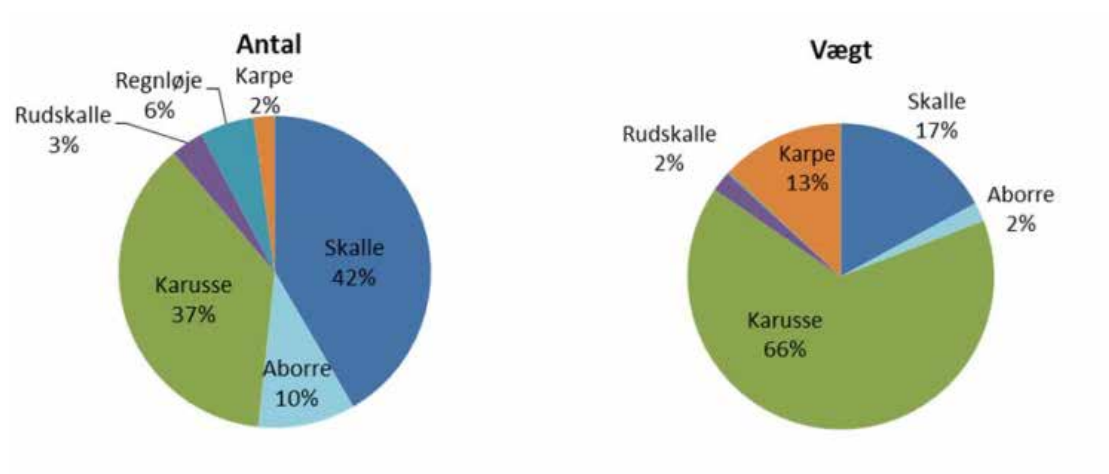
Søen i Degnemosen har et overfladeareal på 1,2 ha og en middeldybde på ca. 1 meter. Det dybeste sted er 3. meter. Dette er halvdelen af den størrelse søen havde i 1865. Søen er en naturlig sø og får vand fra de omkringliggende kilder og afvander via en skelgrøft til kloak. Der er kantsikring rundt hele søen, og dermed mangler der en egentlig bredzone. Som følge af de dårlige iltforhold på bunden af søen, trods et springvand som ilter, ses der ofte fiskedød om vinteren, når springvandet ikke er i funktion. En stor del af vandspejlet er dækket af åkander og dette samt det uklare vand, gør det svært for undervandsplanter at etablere sig.

Fraværet af flere ellers naturligt forekommende dyr kan være på grund af den påvirkning den store fiskebestand yder. Ligeledes kan den manglende undervandsvegetation også være resultat heraf. En anden årsag kan være den manglende kantzone.

En kortlægning af søens bundlag i december 2016 viste en middeltykkelse på 0,75 m. På baggrund af analyser blev den totale fosformængde beregnet til ca. 2,0 tons. Den interne fosforpulje er således meget stor. Da søen har et meget lille vandskifte vil fosforpuljen kunne vedblive at påvirke miljøtilstanden i mange år fremover. Uklart vand imellem åkanderne kan således fortsat præge søen, og der vil næppe forekomme undervandsvegetation, ligesom dyrelivet fortsat vil bestå af en sparsom og ensidig smådyrsfauna samt en fiskebestand domineret af karusser.

I den nordlige del af Degnemosen ligger skelgrøften, som afvander til kloak. Skelgrøften har som Degnemosen en kunstig kantsikring og derved ikke en naturlig overgang mellem vand og jord. Om sommeren udtørres grøften lejlighedsvis.

Flere steder i Degnemosen springer kilder fra undergrunden, særligt to, den ene ses det i den nordlige ende af Degnemosen for enden af den skrånende græsplæne og den anden i den sydlige ende, hvor stien drejer op til Næsbyholmvej. De andre mindre kilder ses især i

bunden af haverne langs mosen.

4.7 Biodiversitet (særlige dyrearter, plantearter, mv.)

4.7.1 Fisk

I en fiskeundersøgelse i 2013 blev der fanget 89 fisk fordelt på 6 arter (skalle, aborre, karusse, rudskalle, regnløje og karpe) ca. 80 % af fiskene var skaller og karusse. Ydermere er der inden for de senere år registreret sølvkarusse, suder, gedder, bitterling, guldfisk og ål. På denne baggrund er det konstateret, at søen er artsrig på trods af søens størrelse. Alle fisk var over 10 cm, undtagen regnløjen, og den manglende repræsentation af småfisk vidner om ustabile rekruteringsforhold og/eller jævne tilfælde af fiskedød. Som det fremgår af figuren, så er karusserne de største fisk og derfor mest dominerende i søen.

4.7.2 Fugle

Fuglelivet er rigt i og ved Rødkildeparken, Degnemosen og Bellahøjparken, og der er tilsammen registreret 150 forskellige arter. Nogen af de karakteristiske arter for områder med ældre træer er stor flagspætte, spætmejse, træløber, broget fluesnapper, musvit og rødstjert. Fugleregistreringerne indeholder også en del overflyvende trækfugle, men nogen disse trækfugle kan også opleves rastende i parkerne. Blandt de mere bemærkelsesværdige gæster af rastefugle er lille fluesnapper, som af og til kan ses her. Det er kun et fåtal af fuglearterne, som benytter søen som ynglested, heriblandt blishøne, gråand, knopsvane og grønbenet rørhøne. Herudover er der blandt andet observeret korttået træløber, broget fluesnapper, lille fluesnapper, rødhals, gråkrage, husskade, ringdue, nordlig halemejse, rovterne, allike, hættemåge (som er på listen over de 10 prioriterede arter i Københavns Kommune) gransanger, løvsanger, munk, stor flagspætte, sildemåge, skovsanger.

4.7.3 Flagermus

I 2009 lavede Amphi Consult en kortlægning af yngle- og rasteområder for flagermus i Københavns grønne områder. Her var resultatet, at der var lokal aktivitet ved bestemte træer, der ikke nærmere er angivet

4.7.4 Insekter

I parkerne er sommerfuglen det hvide w observeret flere steder. Denne er vigtig, da den er på listen over de 10 prioriterede arter i Københavns Kommune. Hos "Fugle og Natur" er der yderligere siden 2014 observeret efterårsmosaikguldsmed, skovrandøje, brun mosaikguldsmed, stor farvevandnymfe, bladhvæps, gulstribet egetæge, stor frostmåler, det hvide c, grønåret kålsommerfugl og dagpåfugleøje.

4.7.5 Padder

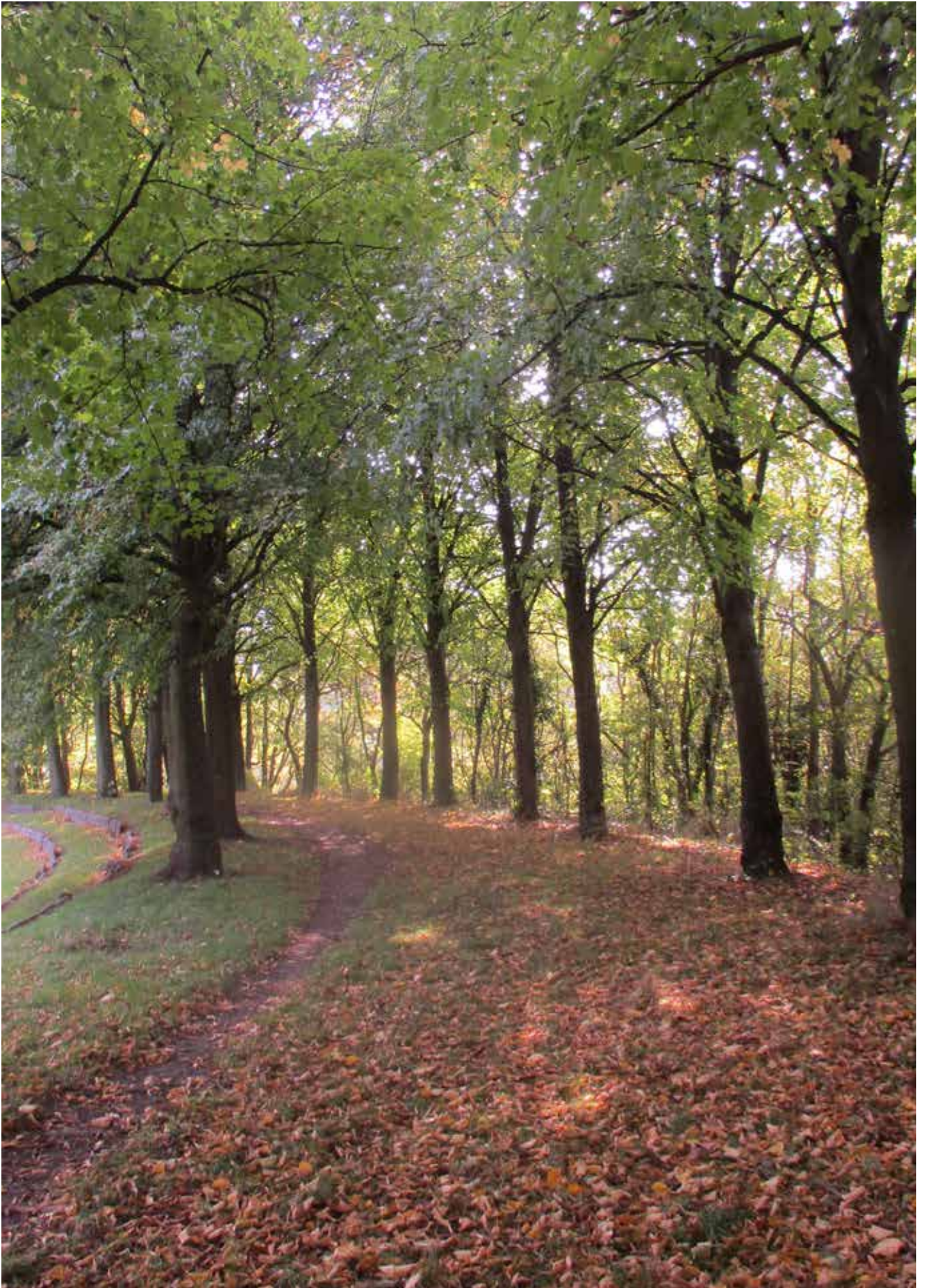
Der er fravær af padder i og ved søen i Degnemosen, men området er heller ikke egnet for padder uden en reel bredzone og med prædation fra søens store fiskebestand. Området er også isoleret fra andre paddehabitater af bebyggede områder og veje.

Den invasive Japansk pileurt.

4.8. Invasive arter

Hverken Rødkildeparken eller Degnemosen er plaget af invasive arter. I Bellahøjparken findes derimod tre forekomster af japansk pileurt. Se bilag 5. Forekomsterne holdes nede, så de ikke overtager området for andre vækster. Den er svær at bekæmpe, da den har et meget omfattende rodnet og kraftig vækst. For at undgå, at den etablerer sig, skal nyetablerede planter enten rykkes op med rode eller rodstikkes. Derpå skal man sikre sig, at der ikke er rester af rodnettet, der har overlevet og evt. overdække området med fiberdug.

5. UDVIKLINGSMULIGHEDER

I dette afsnit gennemgås de udviklingsmuligheder der kan udføres i planperioden i de tre parker. Parkerne gennemgås hver for sig og er delt op i rekreative udviklingsmuligheder og udviklingsmuligheder for landskab og natur. På bilagene 1-7 ses udviklingsmulighederne på kort og samtidig er der i bilag 8 en handlingsplan for en løbende bevoksningspleje. I dette afsnit gennemgås de udviklingsmuligheder, der kan gennemføres i planperioden.

En samlet liste over tiltag, der kan gennemføres i planperioden, kan findes i afsnit 2 Hovedmål for planperioden.

Parkernes beplantning er, som mange andre af Københavns parker, ved at nærme sig 100 år og der skal fokuseres på en målrettet etablering af en ny trægeneration. Mange af træerne kan stå mange år endnu, men flere af de store bøgetræer i parken har været (og er) angrebet af svampe, der nedbryder veddet og som på sigt desværre skal fældes af hensyn til sikkerheden.

Beplantningsudviklingen tager udgangspunkt i de kulturhistoriske rammer for stedet og artsvalg skal understøtte dette.

I Rødkildeparken vil det sige fastholdelse af udsigten over København og bevoksningernes nuværende udstrækning samt karakteren i de tætte, mørke, rumskabende bevoksninger.

Degnemosen, der tidligere har været eng, har potentiale for højere naturværdi og pleje kan understøtte dette. De to bevoksede øer i mosen efterlades urørt, medmindre der er hensyn til sikkerhed at tage eller der skal bortfjernes invasive arter. Artsvalg her kan være fortrinsvis hjemmehørende med pil, rødæl, eg, tjørn og andre.

I Bellahøjparken vil det være en uddybning og understøttelse af de gamle haveanlæg, der knyt-ter sig til gården Bellahøj med nyttehave, frugthave og prydhave samt pleje af C. Th. Sørensenens anlæg omkring amfiteateret.

5.1 Rødkildeparken

Rekreative udviklingsmuligheder – Rødkildeparken

5.1.1 Ophold og mødesteder

Der kan opsættes flere bænke

Der er flotte udsigter ved bænkerne ved Bellahøjvej, med lidt ekstra beskæring og/eller omrokering af bænke kunne man få en endnu bedre udsigt

Der kan opsættes grillborde ved legepladsen

Der er ønske om, at der kommer yderligere bænke langs Bellahøjvej, således at udsigten, som beskyttes i fredningen, kan nydes i højere grad. Den bedste udsigt findes til højre for flagstangen. Med en anelse beskæring i træerne omkring legepladsen kunne man forbedre udsigten.

Omkring legepladsen kan ligeledes opsættes flere bord/bænkesæt. Legepladsen er et udflugtsmål for børnehaver og vuggestuer, og de behøver et sted at spise frokost. Grillborde kunne også være en mulighed.

5.1.2 Skiltning og informationer

Der kan sættes skilte op med hunde i snor

Der kan opsættes bedre skiltning med cykling forbudt

Der opleves, at der er mange løse hunde i Rødkildeparken, der kan opsættes hundeskilte op som forbyder dette.

Der er meget cykeltrafik i Rødkildeparken, mod reglementet, og dette ønskes forsøgt reduceret/stoppet, ved en bedre skiltning. Dette er særligt et problem på den diagonale sti, der går fra Rødkilde Plads til Bellahøjvej.

Udviklingsmuligheder for landskab og natur – Rødkildeparken

5.1.3 Græs

Soppebassinet kan nedlægges og indgå som en grøn del af parken

I området øst for den diagonale sti kan områder udlægges til langt græs

Der kan fjernes grus fra området, hvor der var klatrestativ

Soppebassinet, som er meget nedslidt og ikke brugbart, kan nedlægges og der kan i stedet etableres andet grønt. Dette kunne for eksempel være græs, blomsterbed eller løgplæne, så et eventuelt kunne indgå som en del af det symmetriske billede af parken.

Der kan i området øst for den diagonale sti etableres langt græs med slåede øer til ophold og stier.

Området med det tidligere klatrestativ kan fjernes og gerne lægges ud til græs i stedet.

Soppebassin der er meget slidt og ikke i brug

5.1.4 Beplantningsudvikling – buske og træer

Generel udvikling og pleje af træbeplantningen langs Hvidkildevej og omkring legepladsen

Træerne inde i parken langs Hvidkildevej bør bevares af trafiksikkerhedsmæssige årsager

Hækkene skal bevares

Omkring legepladsen kan holdes åbent for uønsket opvækst, således der skabes en gennemsigtighed i tre skovstykker (15962, 15965 og 15964), mens de to skovstykker (15963 og 15961) gerne må være tætte og kratagtige og opvækst af andre arter som fx tjørn og hassel tillades. Se bilag 8. Dog ikke høje træer som fx ahorn. Der kan ligeledes vokse brombær, som skal skæres tilbage, når de danner store døde kvas.

I bevoksningen af nåle- og løvtræer langs Hvidkildevej kan der indplantes træer som fx skovfyr og avnbøg, når der er plads. De nuværende 2-3 elm på hjørnet ned mod legepladsen, når man kommer fra Bellahøjvej/Hvidkildevej, kan stævnes hvert 5. år. Se bilag 8. Der er et udtrykt stort ønske om at hækkene bevares, da de er en del af det klassiske anlæg og holder det stramme udtryk, som er særligt kendetegnet ved netop denne park. Samtidig er det også en god afskærmning særligt mod de meget befærdede Bellahøjvej og Hulgårdsvej.

5.1.5 Blomster

Bunkers ved Hulgårdsvej kan etableres som blomstereng

Ved Hulgårdsvej i den nordøstlige side ligger et bunkersanlæg, hvorpå der er mulighed for, at der kan etableres blomstereng.

På græsområdet B på bilag 8 findes blomstrende græslandsurter som røllike, hvid okseøje, kodriver og kællingetand. Dette område klippes årligt i august og afklip fjernes. Herved sikres en blomstereng, som øger biodiversiteten i området.

5.1.6 Biodiversitet

Beplantningen omkring legepladsen kan beskæres, dog under hensyntagen til biodiversiteten

Der skal kontinuerligt være store elm i parken for at tilgodese sommerfuglen det hvide w, der er knyttet til elm.

Sommerfuglen det hvide w.

5.2 Degnemosen

Rekreative udviklingsmuligheder - Degnemosen

5.2.1 Stier og belysning

På hovedfærdselsåren langs vandrehjemmet kan der etableres belysning gerne med små pullerter

På cykelstien langs Degnemosen oppe for skrænten er der meget cykeltrafik, da denne er en del af hovedtrafikåren fra Frederikssundsvej og ned til Næsbyholmvej. Der er indsigelser over, at der er for langt mellem belysningskilderne, så der dannes mørke pletter på stien. Dette kan løses ved at erstatte den eksisterende belysning med en forbedret belysning og gerne små pullerter. Belysningen skal være nænsom, således at der ikke er spildlys, som påvirker dyrelivet. I den politisk godkendte belysningsmasterplan står der, at man også skal kunne opleve mørket i parkerne. Kun stien på hovedfærdselsåren ønskes belyst, ikke stien rundt søen. Den endelige løsning skal foregå i dialog med kommunens belysningssteam.

5.2.2 Skiltning og information

Der kan sættes skilte op med hunde i snor

Der kan opsættes ny fugleplakat

Der kan opsættes bedre skiltning med cykling forbudt

Der opleves, at der er mange løse hunde i Degnemosen, der kan opsættes hundeskilte op som forbyder dette.

Ved søen kan opsættes fugleplakater, som viser parkens fugle.

Ligeledes i denne park opleves det, at cyklister ikke respekterer forbuddet mod cykling. Der kan også her opsættes forbedret skiltning, som forbyder cykling.

Udviklingsmuligheder for landskab og natur - Degnemosen

5.2.3 Beplantningsudvikling – buske og træer

Der kan indplantes nye træer, både fritstående og busketter. Snebær kan ryddes

Den tidligere eng, som Degnemosen har været, har potentiale for høj naturværdi og artsvalg kan understøtte dette. De to bevoksede øer i mosen efterlades urørt, medmindre der er hensyn til sikkerhed eller bortfjernelse af invasive arter. Artsvalg her kan være fortrinsvis hjemmehørende med pil, rødæl, eg, tjørn, mirabeller og andre.

5.2.4 Søer, vandløb og vådområder

Der kan etableres et mindre vådområde med beplantning, en omlæggelse af sti og regulering af kantsikring i Degnemosens sydende til håndtering af overfladevand**

Den nordlige ende af Degnemosen langs skelgrøften i kantzonen kan naturgenoprettes ved at fjerne kantsikringen og omlægge plejen, så området udvikles til en ellesump og pleje af engen under og mellem elletræerne med høslæt**

Der kan skabes en mere varieret kantzone**

De naturlige kilder der løber hen over stierne, kan håndteres så de ikke er til gene

Forbedring af vandkvaliteten i søen

I den nordlige del af parken langs skelgrøften ved de store elletræer, kan udvikles en ellesump. Der kan graves af og fjernes kantsikring, så vandet fra skelgrøften kan trække længere ind mod træerne, så området lejlighedsvis bliver mere oversvømmet. Her kan plejen bestå af høslæt. Ligeledes kan kantsikringen fjernes i den nordlige del af søen, og plejen omlægges så område føres tilbage til en mere naturlig tilstand.

I den sydlige del af parken oven for Degnemosens bred, kan der etableres et mindre vådområde med beplantning af lokalitetstilpassede og hjemmehørende arter. Formålet er, at håndtere det overfladeafstrømmende vand som oversvømmer og eroderer grusstien. Her kan plejen ændres fra almindelig græsklipning/brugsplæne til et mere ekstensivt plejet område.

For at skabe en mere naturlig og varieret kantzone, kan den nuværende kantsikring fjernes i hele eller dele af Degnemosen samt i renden nord for Degnemosen. Der kan eventuelt etableres alternativ erosionssikring, hvis dette vurderes nødvendigt og der kan udplantes sumpplanter, bl.a. til sikring af den nye brink. Hvis nødvendigt, kan stierne omlægges eller hæves på kortere strækninger. Efterfølgende kan der omlægges til en mere ekstensiv drift af bredzonen, f.eks. med høslæt.

Flere steder i Degnemosen springer kilder til overfladen, disse kan håndteres, så de generer

færdsel mindst muligt eller bliver en del af et rekreativt udtryk.

En mærkbar forbedring af vandkvaliteten forudsætter at søens næringsrige sediment begrænses. Det bør overvejes enten at opgrave eller inaktivere sedimentet. For at få en bedre omrøring af vandmasserne er et åbent vandspejl af en vis størrelse at foretrække, hvorfor klipning af åkanderne bør fortsættes med års mellemrum. Samtidig bør al næringstilførsel til søen begrænses, dette gælder fx andefodring, her kan der sættes skilte op, der fortæller om konsekvensen herved. For en nærmere beskrivelse af forslag af Degnemosens miljøtilstand henvises til kilde 6.

5.2.5 Biodiversitet

Øerne skal ikke være tilgængelige, det går ud over de ynglende fugle

På de to øer i hver ende af søen, er der rugende fugle. Hvis øerne er tilgængelige med fx væltede træer, er der for meget uro for fuglene. Det er også observeret, at der har været hærværk mod reder med ituslåede æg. Dette kan modvirkes ved, at øerne holdes utilgængelige.

5.3 Bellahøjparken

Rekreative udviklingsmuligheder

5.3.1 Adgangsforhold og tilgængelighed

Der kan beskæres ved indgangen til friluftsscenen og omkring lamperne på hovedstien

Indgangene mod Bellahøjvej kan gøres mere indbydende, så man byder velkommen i parken

Hullet i heget fra skolen ind til Skramleren

Der kan etableres grussti fra Bellahøj Skoles indgang i hegnet og ud til grusstien ved Fritidsinstitutionen ved Bellahøj, Skramleren.***

For at gøre området mere trygt, kan der beskæres omkring lamper på hovedstien, belysningen skærmes flere steder, så stien ikke er oplyst. Indgangen til friluftsscenen er meget tilgroet og kan også beskæres, så det åbner sig mere.

Indgangen mod Bellahøjvej kan beskæres/tilplantes, så de virker mere indbydende. Fra åbningen i hegnet mod skolen overfor indgangen til Fritidsinstitutionen ved Bellahøj, også kaldet Skramleren, kan der etableres en grussti i forbindelse med reovering af Bellahøj Skole. Åbningen bruges dagligt af mange børn og græsset og beplantningen ser ud derefter. En grussti vil gøre området pænere og mere brugervenligt.

5.3.2 Leg og bevægelse

Friluftsscenen kan renoveres***

De åbne græsarealer bør forblive åbne og ikke tilplantes

Friluftsscenen kan renoveres. Det er et stort ønske i nærmiljøet, at friluftsscenen iscenesættes og samler bydelen med forskellige arrangementer. Samtidig er den slidt og krævede at drifte, en ny scene vil formegentlig lette arbejdet. En mere specifik plan vil foreligge med projektet.

De åbne græsarealer i parken bruges flittigt til boldspil, derfor er det ikke hensigtsmæssigt at indplante træer i disse.

5.3.3 Skiltning

Der kan sættes skilte op med hunde i snor

Der kan opsættes bedre skiltning med cykling forbudt

Der opleves, at der er mange løse hunde i Bellahøjparken, der kan opsættes hundeskilte op som forbyder dette.

Der kan opsættes skiltning, der viser, at cykling/knallertkørsel er forbudt i parken. Det er særligt på hovedfærdselsåren mellem Bellahøjbebyggelserne, problemet er stort. Netop denne korte strækning er den eneste på hele forløbet fra Frederikssundsvej og til Næsbyholmvej, hvor man ikke må cykle.

5.3.4 Belysning

Den eksisterende belysning kan forbedres fx med lave pullerter

De stier, som er belyste i dag, kan få forbedret belysning ved at udføre en belysning med bedre regelmæssighed. Dette kunne evt. være en pullertbelysning, og som kan opsættes passende antal. Som stien mellem Bellahøjbebyggelserne er belyst i dag, er der større mørke huller, og det virker utrygt på brugerne. Dog skal belysningen være nænsom, således at der ikke er spildlys, som påvirker dyrelivet. I den politisk godkendte belysningsmasterplan står der, at man også skal kunne opleve mørket i parkerne. Den endelige løsning skal foregå i dialog med kommunens belysningsteam. Stier som ikke er belyste i dag, ønskes ikke belyst fremadrettet.

5.3.5 Inventar

Der kan opsættes affaldsspande til grillbakker***

Der kan opsættes flere bænke og særlige grillborde***

Det opleves som et problem, at der ikke er mulighed for på ordentlig vis at komme af med grillbakker, derfor kan der opsættes affaldsspande til dette. Der kan ligeledes opsættes flere grillborde og bord/bænke.

Udviklingsmuligheder for landskab og natur

5.3.6 Beplantningsudvikling - buske og træer

Der kan indplantes flere træer i skellet mellem Bellahøjparken og Bellahøj Nord***

Beplantningen på og omkring friluftsscenen kan renoveres***

Der kan etableres udsigtskiler i beplantningen, så Degnemosen kan ses fra Bellahøjparken

Lindealléen kan genplantes med anden træsort***

Beplantningen omkring Rosenhaven kan beskæres, så der er trygt at opholde sig samtidig med at haverummet bevares.

I de områder der er udpeget som skov, det vil sige med sammenhængende kronetag, er det ønsket at arbejde hen i mod en naturlig beplantningsudvikling for at fremme en lysåben strukturrig og artsrig bevoksning med både busklag, mellemlag og kronelag. Der kan plantes træer langs kanten mod Bellahøjhusene mod nord således, at man med tiden kan stå i parken og ikke se husene i baggrunden. Der ønskes en oplevelse af at være lukket inde i parken og ude af byen.

I øjeblikket er der i de bevoksninger en del gamle snebær, der med deres tætte rodnet og meget skyggende egenskaber forhindrer opvækst af andre buske og træer. Det vil være en god idé at forsøge at fjerne snebærrene for at fremme en naturlig udvikling af skovene. Indplantning af skovbrynsarter som for eksempel mirabel, kvalkved, hassel og skovæble kan hjælpe skoven på vej. Det er ønsket at skoven så vidt muligt herefter skal passe sig selv og udelukkende plejes med naturforøgelse for øje.

Parkbusketterne består enten udelukkende af buske, eller buske med overstandere. Her kan snebær med fordel forynges ved nedskæring og der indplantes løbende nye overstandere, når der er plads.

Renovering af beplantning på friluftsscenen kan ske i forbindelse med renoveringen af friluftsscenen. I tjørnekraattet på bagsiden af amfiteateret kan uønsket opvækst af de meget skyggende træarter elm og ahorn fældes. Selvsåede lystræer, der tillader tjørnen som mellemetag kan blive stående og der kan indplantes nye tjørn, når der opstår huller i beplantningen. Der kan opstå jordtræthed efter tjørn, derfor skal der eventuelt laves en forsøgsplantage for at se, om de trives før storskala indplantning eller jorden skal udskiftes.

Etablering af flere frugttræer i Bellahøjs gamle frugthave. Det kan være æbletræer, men det kunne også være ægte kastanje, valnød og andre fuldkronede træer, der bygger videre på nyttehavens idé.

Beplantningen omkring Rosenhaven kan beskæres, så der er trygt at opholde sig samtidig

med at haverummet bevares. Rosenhaven skal i øvrigt fremover opretholdes som prydhave med blandt andet stauder, roser, prydbuske og bænke.

Fra indgangen i Rosenhaven løber et plantebælte helt ned til skelgrøften, dette kan tyndes, så man kan få nogle længere kig over søen fra parken. Store træer kan eventuelt stammes op.

Nøddehegnet mellem frugthave og køkkenhave kan genetableres med indplantning af hassel og de selvsåede ahorn kan fældes, da de med tiden vil skygge nøddehegnet væk. Der er et ønske om, at det er muligt at sanke diverse spiselige ting fra parken som før i tiden.

Den korsformede sporebeskårede lindeallé er en del af parkens oprindelige beplantning og bevares så længe som muligt. De gamle træer med hulrum og dødt ved er af særlig høj værdi for småfugle, insekter og svampe. Derfor fældes de kun når og hvis de udgør en risiko for parkens brugere. Træerne holdes under opsyn. Alléen kan fældes helt og genplantes, når alléen ikke længere er et rumskabende element i parken. For eksempel hvis alle træer på den ene side forsvinder. Når alléen skal genplantes kan der plantes mindre træer, der ikke skal beskæres som for eksempel japansk kirsebær eller røn. Alléen er meget identitetsskabende for både parken og særligt for brugerne.

5.3.7 Lysåbne naturtyper

Udvalgte græsarealer kan omlægges fra brugsplæne til fælledgræs/naturgræs

Fældede træer kan blive liggende, både for biodiversiteten og de kan også bruges som legeredskaber

På udvalgte steder kan brugsplæner omlægges til fælledgræs eller naturgræs. Dette kan plejes med høslæt.

5.3.8 Biodiversitet

Der kan opsættes fuglekasser

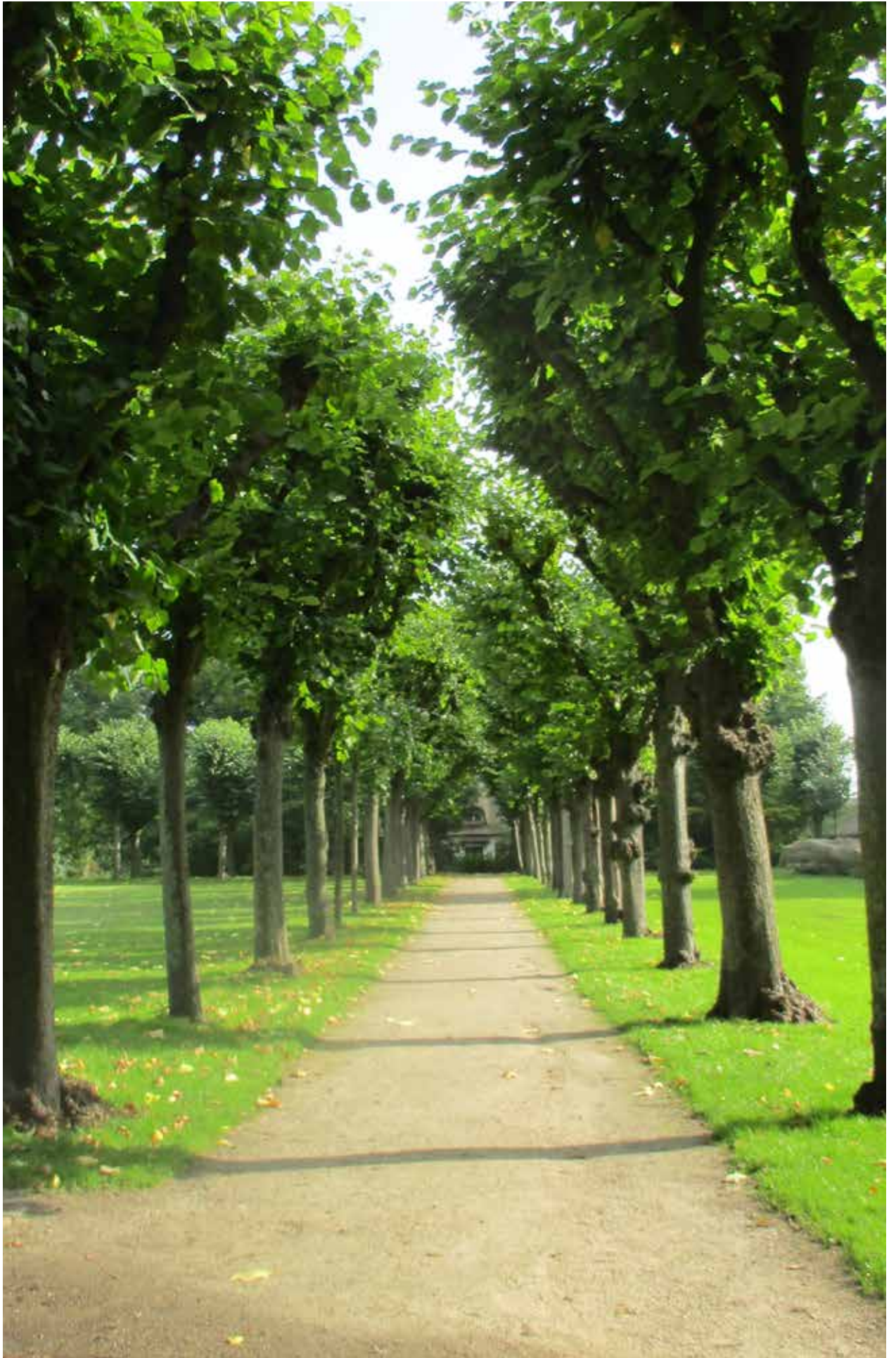
For at forbedre forholdene for fuglene i parken, kan der opsættes fuglekasser. Dansk Ornitologisk Forening donerer gerne fuglekasserne.

For at optimere levestederne for smådyr, opfordres der til at fældede træer så vidt muligt bliver liggende i parken.

5.3.9 Invasive arter

Japansk pileurt skal bekæmpes

Japansk pileurt findes 3 steder i området og skal bekæmpes med opgravning og/eller af-dækning. Den spreder sig hurtigt og aggressivt og fortrænger alt andet beplantning.

6. LITTERATUR

Kilde 1: Fugle og natur: <https://www.fugleognatur.dk/>

Kilde 2: Biodiversitet i Københavns kommune, Orbicon

Kilde 3: Padder, krybdyr og flagermus i københavnske parker, COWI

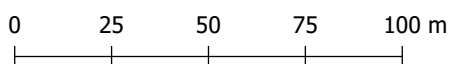
Kilde 4: Københavns søer – biologisk screening 2013, Fiskeøkologisk Laboratorium

Kilde 5: Kortlægning af yngle- og rasteområder for flagermus i Københavns grønne områder. Amphi Consult

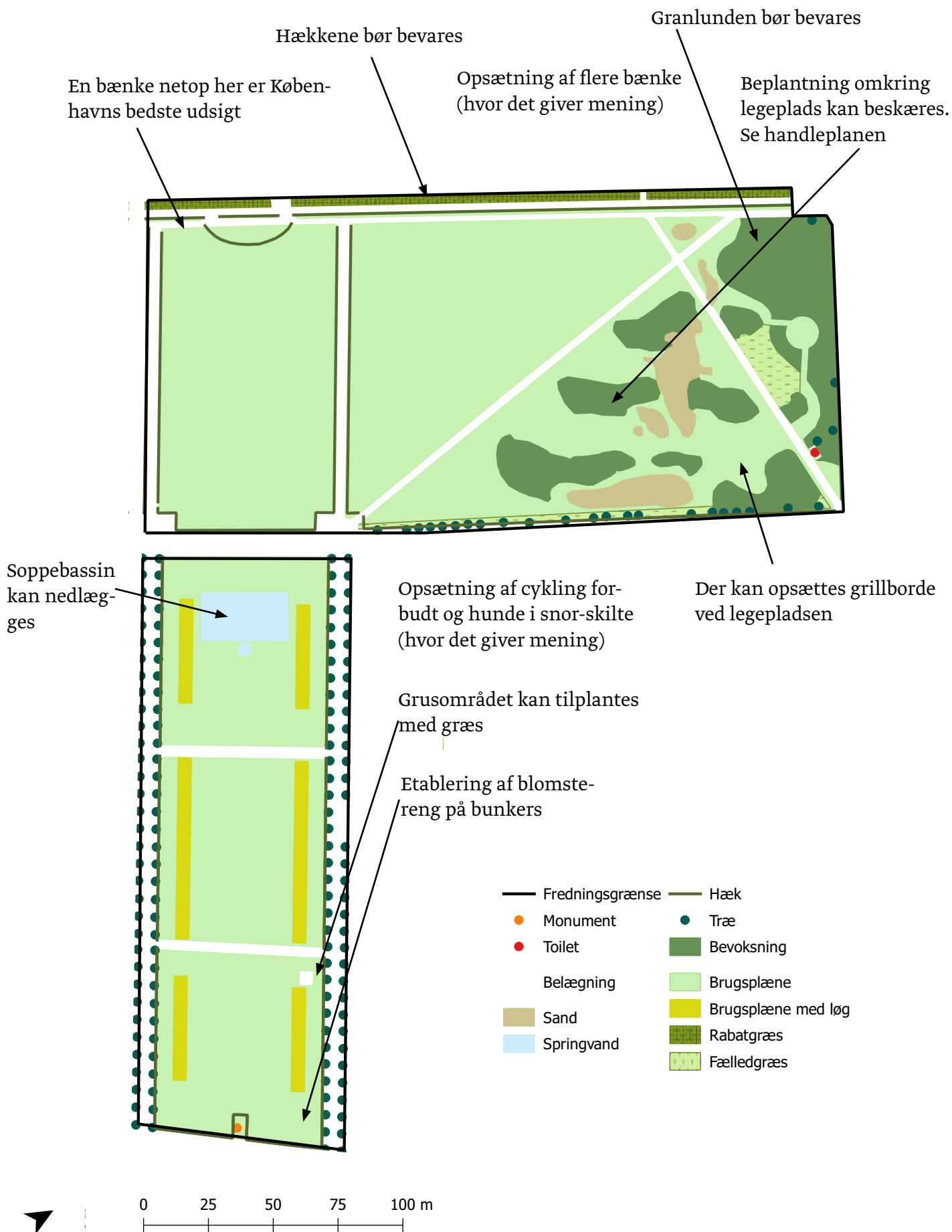
Kilde 6: Degnemosen 2016 – Aktuel miljøtilstand og plejeforslag. Fiskeøkologisk Laboratorium

Kilde 7: Bellahøjparkernes natur, Rikke Milbak 2017

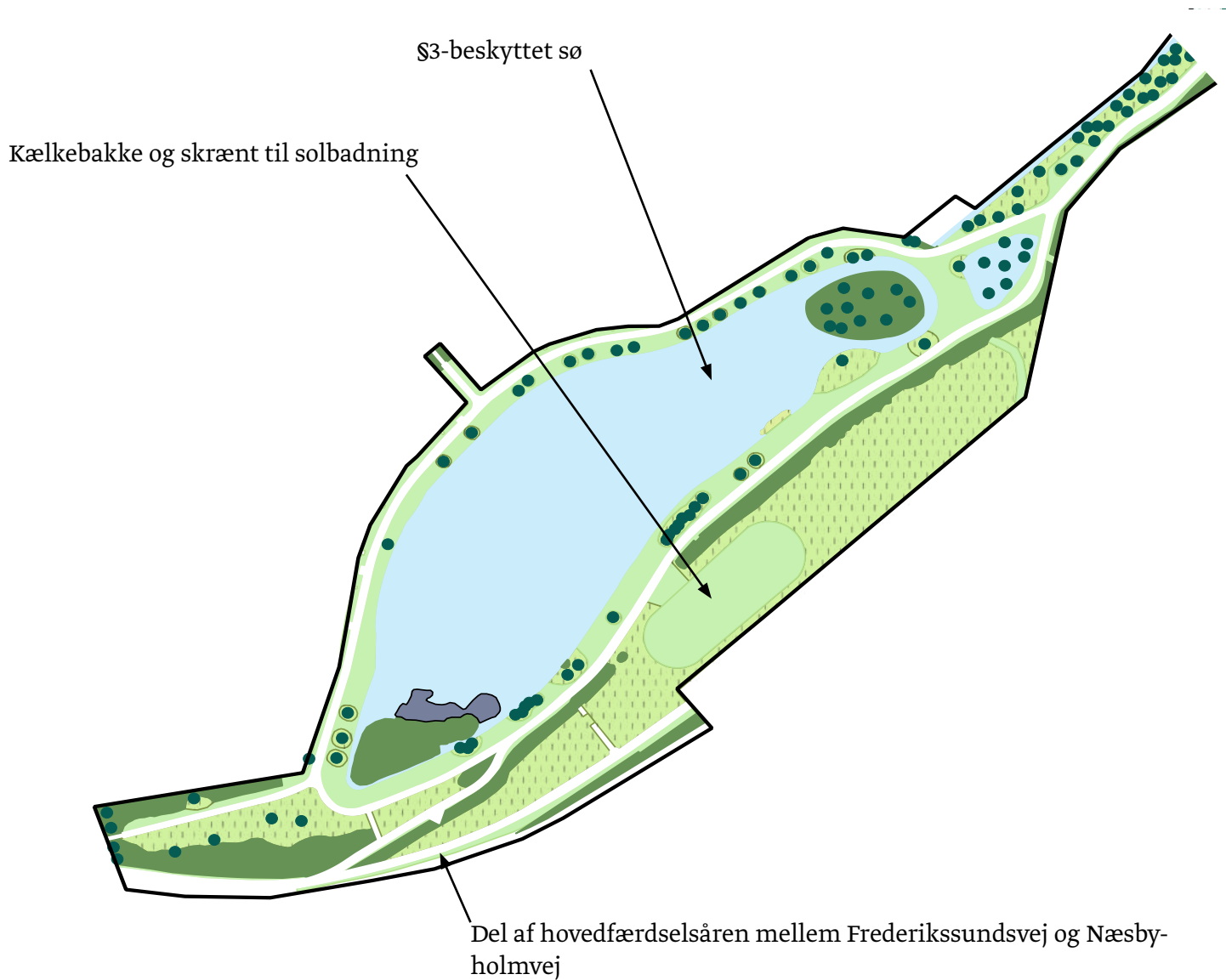
Bilag 1 - EKSISTERENDE FORHOLD - RØDKILDEPARKEN

Bilag 2 - FREMTIDIGE FORHOLD - UDVIKLINGSMULIGHEDER FOR LANDSKAB OG NATUR SAMT REKREATIVE UDVIKLINGSMULIGHEDER - RØDKILDEPARKENSISTERENDE FORHOLD - RØDKILDEPARKEN

Bilag 3 - EKSISTERENDE FORHOLD - DEGNEMOSEN

0 25 50 75 100 m

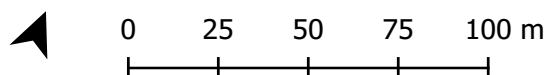
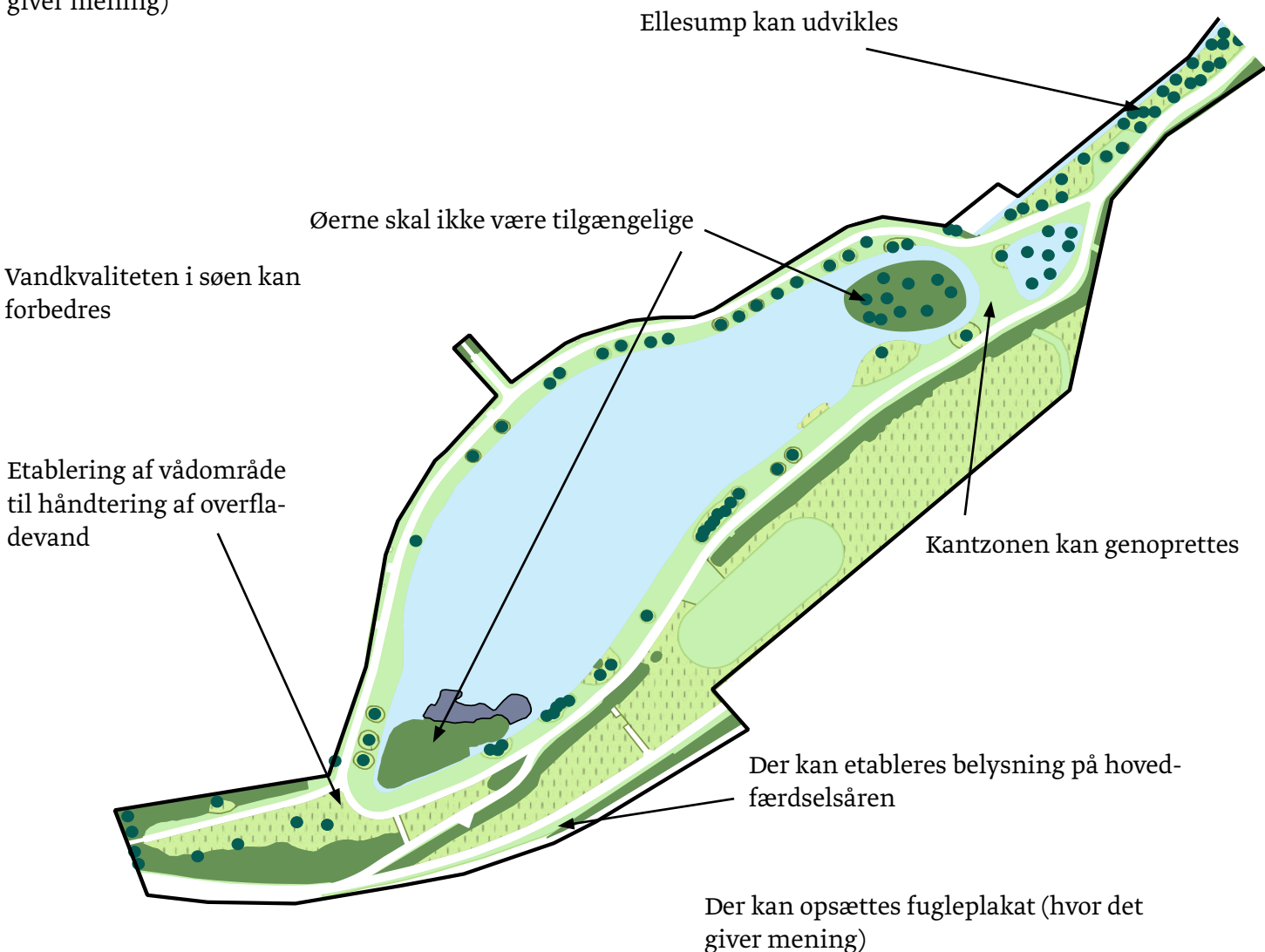
- Fredningsgrænse
- Belægning
- Træ
- Bevoksning
- Tagrør
- Sø
- Brugsplæne
- Fællegræs
- Naturgræs

Bilag 4 - FREMTIDIGE FORHOLD - UDVIKLINGSMULIGHEDER FOR LANDSKAB OG NATUR SAMT REKREATIVE UDVIKLINGSMULIGHEDER - DEGNEMOSEN

Opsætning af cykling forbudt og hunde i snor-skilte (hvor det giver mening)

Naturlige kilder kan håndteres, så de ikke er til gene (hvor det giver mening)

Der kan tilplantes med hjemmehørende arter (hvor det giver mening)

- Fredningsgrænse
- Belægning
- Træ
- Bevoksning
- Tagrør
- Sø
- Brugsplæne
- Fællegræs
- Naturgræs

Bilag 5 - EKSISTERENDE FORHOLD - BELLAHØJPARKEN

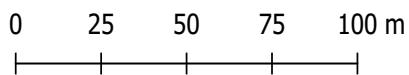

**Bilag 6 - FREMTIDIGE FORHOLD - REKREATIVE
UDVIKLINGSMULIGHEDER - BELLAHØJPARKEN**

Der kan opsættes flere bænke, særlige grillborde og affaldsspande til grillbakker (hvor det giver mening)

Opsætning af cykling forbudt og hunde i snor-skilte (hvor det giver mening)

- Fredningsgrænse
- Toilet
- Belægning
- Træ
- Belysning
- Fritidsinstitution Skramleren
- Friluftscene
- Staudebede
- Gravhøje
- Brugsplæne
- Fæledgræs
- Bevoksning

**Bilag 7 - FREMTIDIGE FORHOLD - UDVIKLINGSMULIGHEDER
FOR LANDSKAB OG NATUR - BELLAHØJPARKEN**

HANDLEPLAN FOR BEVOKSNINGER I RØDKILDEPARKEN, BELLAHØJPARKEN OG DEGNEMOSEN 2018-2022

DENNE OVERSIGT ER BASERET PÅ UDVIKLINGSPLANEN 2018 FOR DE TRE PARKER.

MÅLET MED BEVOKSNINGSPLEJEN AT SIKRE EN ARTS- OG ALDERSVARIERET, ROBUST BEVOKSNING, DER VIDEREFØRER PARKERNES SÆRLIGE KARAKTER(ER) OG HISTORIE OG GIVER OPLEVELSER TIL PARKENS BRUGERE

1.

27853 Tjørnekraattet omkring amfiteatret

Fældning af uønsket opvækst i kraattet af skyggetræer, særlig elm og ahorn. Selvsåede lystreer som fx røn og eg, der tillader tjørnen som mellemetage bevares.

Indplantning af nye tjørn i huller i beplantningen.

(OBS for jordtræthed. Skal jorden skiftes? Lav en forsøgsindplantning og se væksten) Den oprindelige tjørn er hanesporet tjørn (*Crataegus crus-galli*), men også almindelig hvidtjørn kan plantes. (*Crataegus monogyna* og *laevigata*)

C. Reetablering af den oprindelige kællebakke på skrænten. Fældning og rydning/udvidelse af nichen.

D. Tynding i hegnet og etablering af udsigt/forbindelse mellem Degnemosen og amfiteatret/hovedstien. Gerne rydninger under eksisterende træer der kan stammes op.

15890, 15628, 15630, 15894 og 15929

Udvælgelse af fremtidstræer, tynding i træer, særligt ahorn. Evt indplantning af nye træer i de tætte busketter. Foryngelsesbeskæring af snebær.

 Pleje af gravhøje. Hvert 5. år skal gravhøjene ryddes for opvækst.

2.

E. Indplantning af flere elletræer langs åen i det våde område.

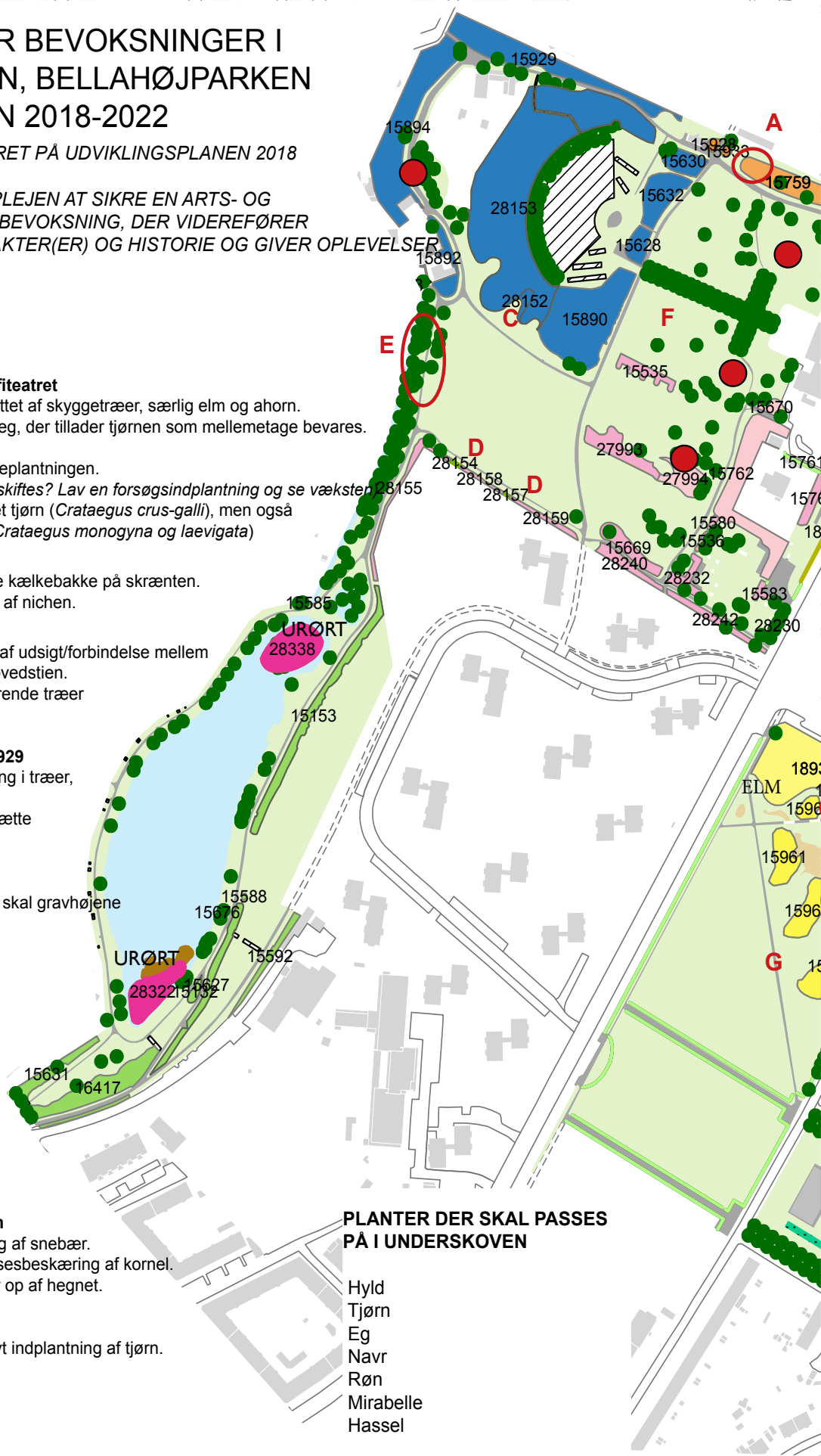
Krat og hegn langs Degnemosen

16417 Indplantning af Navr, rydning af snebær.
15631 Indplantning af eg, foryngelsesbeskæring af kornel.
15592 Indplantning af klatreplanter op af hegnet.

Øvrige krat og hegn langs søen:
Rydning af opvækst af ahorn og evt indplantning af tjørn.

PLANTER DER SKAL PASSES PÅ I UNDERSKOVEN

Hyl
Tjørn
Eg
Navr
Røn
Mirabelle
Hassel

4.

15758 Pleje af fredskov

Gennemgås årligt for uønsket opvækst og der udvælges fremtidstræer i den eksisterende opvækst. Indplantning af bøg.

Der kan årligt vælges ét mindre område hvor snebær graves op og der plantes et mellemag af skovbrynsarter fx hassel, skovæble, ribesarter.

Der kan også plantes hjemmehørende skovbundsarter som fx lærkespore, vild kaprifolie, storkenæb, liljekonval, skovmærke og bregner.

27850 og 15759 Udvælgelse af fremtidstræer i eksisterende opvækst (tynding for dem)

27851 Indplantning af eg og skånsom foryngelsesbeskæring af snebær

A. Her skal etableres nyt busket og indplantes store træer til at indramme indgangen og skærme parken.

Foreløbig slås snebær og området holdes som plæne indtil jorden er ren og fri for snebær.

Indplantning af fjeldrøvs, kirsebærkornel og egearter fx frynseeg og stilkeg

5.

27993 Nøddehegnet - reetablering

Nøddebuskene mellem Gården Bellahøjs oprindelige frugt- og køkkenhave skal reetableres.

De selvsåede elm og ahorn i nøddehegnet skal fældes. Hasselnøddebuskene skal have luft og plads.

15535 Tjørnehegnet

Det lave tjørnehegn skal reetableres: De selvsåede elm og ahorn i tjørnehegnet fældes.

27994 Tynding af bøgebevoksning

Hveranden af de meget tætte, unge bøg fældes.

Øvrige bevoksninger

Gennemgang af parkbusketter langs kanterne. Udvælgelse af fremtidstræer og evt indplantning af fremtidige overstandere i forbindelse med foryngelsesbeskæring af snebær.

Indplantning af fremtidige store træer på plænerne. For eksempel blodbøg, ægte kastanje, valnød. Husk at området (F) er rundbold/boldspilplæne for beboerne.

3.

18935 og 15966 Skovstykker med nål og løv

Indplantning af træer som fx thuja, skovfyr og avnbøg, når der er lys og plads.

Elm på hjørnet kan stævnes hvert 5. år. Der efterlades én sund elm. Der skal kontinuerligt være store elm i parken for at tilgodese sommerfuglen Det Hvide W.

15968, 15962, 15965, 15964, 15963 og 15961 Bevoksninger med Weichseltræ

Prunus mahaleb, nogle åbne, andre mere lukkede og utilgængelige.

15968 holdes fri for selvsået opvækst. Dog fredes den selvsåede taks.

ÅBNE: 15962, 15965 og 15964 holdes åbne og fri for uønsket opvækst af andre arter.

Der kan slås stier gennem de åbne bevoksninger.

Der indplantes *Prunus mahaleb* i grupper, når der er plads. Indplantning i 15964.

TÆTTE: 15963 og 15961 må gerne være mere tætte og kratagtige og opvækst af andre arter som fx tjørn og hassel tillades (dog ikke høje, skyggende træer som fx ahorn og elm).

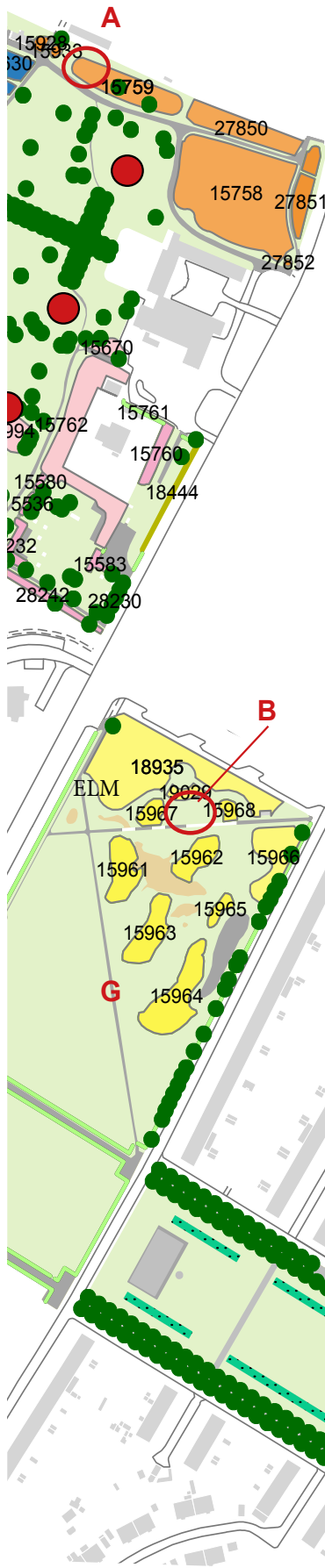
Brombær må gerne vokse her. Skæres dog tilbage, når de begynder at danne store, døde kvas.

På græsområde **B** findes blomstrende græslandsurter som røllike, hvid okseøje, kodriver og kællingetand.

Klippes 1 gang årligt (i august) og afklip rives sammen og fjernes.

I området øst for den diagonale sti **G** kan områder udlægges til langt græs.

Byrumsforvalteren udpeger områder med potentiale for blomstrende urter.

**SAMMEN
OM BYEN**

KØBENHAVNS KOMMUNE
Teknik- og Miljøforvaltningen